

Львівський державний університет
внутрішніх справ

ЗАХИСТ ПОЛЦЕЙСЬКОГО ВІД НАПАДУ ОЗБРОЄНОГО ПРАВОПОРУШНИКА

Методичні рекомендації

Львів
2018

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Львівського державного університету внутрішніх справ
(протокол від 31.10. 2018 року № 3)

Рецензенти:

Тьорло Олена Ігорівна, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
(Львівський державний університет внутрішніх справ);

Лесько Орест Михайлович, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
(Національна академія сухопутних військ імені гетьмана П. Сагайдачного)

3-38 **Захист** поліцейського від нападу озброєного правопорушника: методичні
рекомендації / О. А. Чичкан, І. Я. Гнип, Б. Ю. Музика, М. О. Червоношапка.
Львів: ЛьвДУВС, 2018. 40 с.

Викладено теоретичний матеріал і практичні завдання, що є невід'ємною частиною оволодіння поліцейськими всіх структурних підрозділів Національної поліції України прийомами самозахисту та заходами фізичного впливу, збереження особистої безпеки та безпеки оточуючих, здатності діяти в правовому полі, а також відпрацювання стресостійкості та злагодженості дій в екстремальних ситуаціях. Викладені методичні рекомендації мають допомогти працівникам Національної поліції у відпрацюванні (самостійно чи під час практичних занять) типових і нетипових дій в ході несення служби, пов'язаних із реальною або можливою загрозою життю і здоров'ю поліцейського або життю і здоров'ю громадян. Методичні рекомендації охоплюють технічні прийоми захисту поліцейського від озброєного правопорушника, головні та суттєві ознаки технічної майстерності й опис типових помилок, допущених під час виконання прийомів.

Для працівників Національної поліції.

УДК 796.012.62

© Чичкан О. А., Гнип І. Я., Музика Б. Ю.,
Червоношапка М. О., 2018
© Львівський державний університет
внутрішніх справ, 2018

ВСТУП

Службова підготовка – система заходів, спрямованих на закріплення й оновлення необхідних знань, умінь і навиків працівника поліції з урахуванням специфіки та профілю його службової діяльності. Одним із головних завдань службової підготовки поліцейських є: підвищення рівня знань, умінь, навиків і професійних якостей поліцейських із метою забезпечення їх здатності до виконання завдань з охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічного (громадського) порядку та безпеки.

Різновидами службової підготовки є функціональна, загальнопрофільна, тактична, вогнева та фізична. Метою фізичної підготовки є підготовка фахівців із високим рівнем усебічної фізичної підготовленості, здатних ефективно вирішувати оперативно-службові завдання, стійко переносити нервово-психологічні та фізичні навантаження без зниження професійної працездатності, водночас досконало володіти прийомами фізичного впливу та навиками самозахисту.

Методичні рекомендації «Захист поліцейського від нападу озброєного правопорушника» допоможуть поліцейським у навчанні та застосуванні прийомів захисту від озброєного правопорушника ножем чи вогнепальною зброєю у разі виникнення екстремальних ситуацій. Вивчення прийомів захисту від озброєного правопорушника рекомендується проводити спершу по частинах, а згодом разом, коли всі частини рухів прийому засвоєно та виконуються технічно правильно. Досягти успішного засвоєння прийомів поліцейськими можна завдяки їх багаторазовому повторенню під час практичного заняття із спеціальної фізичної підготовки. Постійне відпрацювання поліцейськими прийомів захисту від озброєного правопорушника дають змогу їхньому організму розвинути м'язову пам'ять до автоматизму, адже в екстремальних ситуаціях, коли виникає пряма загроза життю та здоров'ю поліцейського, дуже часто немає часу роздумувати над технічними прийомами.

1. ЗАХИСТ ВІД УДАРІВ НОЖЕМ

Захищатися від озброєного ножем злочинця надзвичайно складно. У разі виникнення такої ситуації необхідно не тільки володіти прийомами, але й мати належну психологічну підготовку. Працівнику поліції потрібно чітко розуміти наслідки атаки ножем і тренуватися із навчальною зброєю, вчитися відбивати атаки простими й ефективними прийомами, демонструючи свою психологічну перевагу.

У двобої з озброєним правопорушником потрібно уважно слідкувати за його діями й швидко оцінювати ситуацію. Але досвідчений правопорушник може миттєво змінити атаку, щоб використати ефект несподіванки (перехват ножа з однієї руки в другу, завдання ударів зверху-збоку, знизу-збоку, навідліг-знизу, навідліг-зверху, прямим уколом у різні частини тіла людини). Тому постійно необхідно контролювати дистанцію з правопорушником, щоб у вас була змога відбити атаку. Інколи поліцейському потрібно ухилитись назад із відходом на декілька кроків від завданих ударів ножем правопорушником, а тоді, використавши свою швидкість, реакцію, вибухову силу, підхопивши один із ударів озброєної руки правопорушника, чітко виконати захисну дію й наступний прийом. Слід зауважити, що не варто втрачати контроль за озброєною рукою правопорушника, відповідно поліцейський у момент нападу має бути максимально зосереджений, психологічно витриманий, контролювати координацію рухів та бути впевненим у своїх діях.

Під час обеззброювання правопорушника найважливішим є захист, який забезпечує вашу безпеку. Лише вибравши правильну дистанцію, відбивши удар правопорушника і захопивши озброєну руку, ви можете застосовувати контратакуючі дії. Контратакуючі дії – дії, спрямовані на те, щоб під час виконання прийому уникнути бійки з ножем, а після захоплення озброєної руки правопорушника створити больовий вплив і обеззброїти його.

1.1 Захист від удару ножем зверху важелем руки до середини

Залежно від розташування правопорушника відносно поліцейського із кроком правою ногою назад або з кроком лівою ногою вперед необхідно виконати верхній блок передпліччям різнойменної руки, зупинивши озброєну руку правопорушника, водночас лезо ножа озброєної руки правопорушника повинно бути з боку від голови поліцейського (фото 1). Далі потрібно правою рукою захопити його за ділянку долоні й зап'ястя зверху і вдарити правою ногою в пах (фото 2–5).

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 4а

Фото 5

Виконати важіль руки до середини з кроком лівої ноги вперед, притиснувши плечовий суглоб правопорушника до свого коліна. Виконати больовий вплив методом скручування руки правопорушника, одночасно натискаючи на зап'ястя, ліктьовий і плечовий суглоб. Обеззброїти правопорушника, відкинути на безпечну відстань ножа, щоб зберегти відбитки його пальців на рукоятці, загнути руку правопорушника за спину (фото 6–12). Далі поліцейський може виконати больовий вплив у положенні загину руки правопорушника за спину та подати команду «на коліна», «лягти на живіт», надягнути наручники, здійснити поверхневий огляд (див. фото 13; 14).

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

Фото 13

Фото 14

Характерні помилки:

- відбив передпліччям виконано мляво;
- озброєну руку правопорушника захоплено із запізненням після відволікаючого удару;
- прийом виконано невпевнено;
- прийом виконано на прямих ногах;
- повільно виконано прийом;
- зроблено зупинку під час виконання прийому;
- втрачено контроль за рукою та ножем правопорушника;
- помилки під час виконання важеля руки до середини;
- помилки під час переходу на затримання після важеля руки до середини;
- не відібрано ніж у правопорушника;
- немає болювого впливу перед загинанням руки правопорушника за спину;
- немає болювого впливу під час виконання обеззброювання правопорушника;
- ніж правопорушника під час виконання прийому випав і лежить біля нього;
- немає контролю болювого впливу під час надягання правопорушнику наручників;
- порушення правил поверхневого огляду з дотриманням заходів особистої безпеки.

1.2 Захист від удару ножем знизу затриманням «ривком»

Залежно від розташування правопорушника відносно поліцейського з кроком правою ногою назад або лівою ногою вперед необхідно виконати блокування з одночасним захопленням озброєної руки правопорушника (передпліччями схрещених рук униз, ліва рука на зап'ясті, права рука зверху на лікті), відвести його руку ліворуч (фото 15). Міцно тримати руку правопорушника за лікоть правою рукою й зустрічним зусиллям передпліччям лівою рукою, одночасно вдарити ногою в пах (фото 16; 17).

Фото 15

Фото 16

Фото 17

Виконати загин руки ривком на себе (загнути його руку за спину зустрічним зусиллям двох рук) (фото 18). Виконати правою рукою больовий вплив натиском на зап'ястя й обеззброїти правопорушника, відкинувши на безпечну відстань ножа, щоб зберегти відбитки його пальців на рукоятці (фото 19–21). Далі поліцейському рекомендують виконати больовий вплив у положенні загину руки правопорушника за спину та подати команду «на коліна», «лягти на живіт», надягнути наручники та провести поверхневий огляд (фото 22; 23).

Фото 18

Фото 19

Фото 20

Фото 21

Фото 22

Фото 23

Характерні помилки:

- захист виконано мляво;
- неправильно вибрано дистанцію для захисту;
- не відведено руку правопорушника ліворуч після виконання захисту;
- помилки, що допускаються під час виконання затримання ривком;
- озброєну руку правопорушника захоплено із запізненням після завдання відволікаючого удару;
- не відібрано ніж у правопорушника;
- прийом виконано невпевнено;
- прийом виконано на прямих ногах;
- повільно виконано прийом;
- зупинка під час виконання прийому;
- втрата контролю за рукою та ножем правопорушника;
- немає больового впливу під час виконання обеззброювання правопорушника;
- ніж правопорушника під час виконання прийому випав і лежить біля нього;
- немає больового впливу під час надягання правопорушнику наручників;
- порушено правила поверхневого огляду з дотриманням заходів особистої безпеки.

1.3 Захист від прямого удару ножем способом важелем руки назовні

Із кроком лівою ногою вперед-ліворуч виконати зовнішній блок передпліччям різноименної руки до середини одночасно чітко відійти з лінії від завдання удару ножем (фото 24).

Фото 24

Фото 25

Фото 26

Із виконанням зовнішнього блоку різноименної руки правою рукою захопити зап'ястя і вдарити ногою в пах (фото 25). Виконати важіль руки назовні, кинувши правопорушника на землю, міцно тримаючи його руку з ножем, далі виконати перехід із сторони голови, за умови, якщо той інерційно не перекрутився обличчям до землі, натиснути коліном на плече правопорушника одночасно обеззброїти його шляхом больового впливу скручуванням руки, натиском на кисть і на ліктьовий суглоб (фото 25–30). Обеззброївши правопорушника, відкинути на безпечну відстань ножа, щоб зберегти відбитки його пальців на рукоятці, загнути руку правопорушника за спину (фото 31–33). Рекомендується під больовим впливом надягнути наручники та провести поверхневий огляд (див. фото 34; 35).

Фото 27

Фото 28

Фото 29

Фото 30

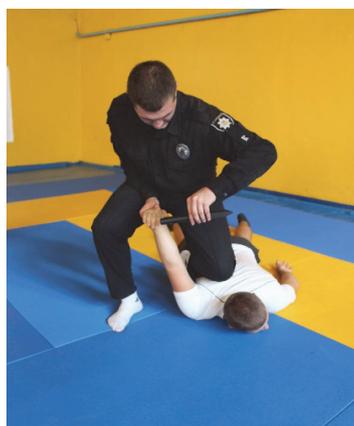

Фото 31

Фото 32

Фото 33

Фото 34

Фото 35

Характерні помилки:

- недостатньо швидко виконано відхід із лінії атаки;
- захист передпліччям виконано мляво;
- правопорушника не виведено з рівноваги важелем назовні;
- помилки, що допускаються під час виконання важеля руки назовні;
- неправильно вибрано дистанцію для захисту;
- озброєну руку правопорушника захоплено із запізненням після завдання відволікаючого удару;
- не відібрано ніж у правопорушника;
- прийом виконано невпевнено;
- повільно виконано прийом;
- прийом виконано на прямих ногах;
- зупинка під час виконання прийому;
- втрата контролю за рукою та ножем правопорушника;
- немає больового впливу під час виконання обеззброювання правопорушника;
- ніж правопорушника під час виконання прийому випав і лежить біля нього;
- немає больового впливу під час надягання правопорушнику наручників;
- порушено правила поверхневого огляду з дотриманням заходів особистої безпеки.

1.4 Захист від удару ножем збоку важелем руки до середини

Залежно від розташування правопорушника відносно поліцейського із кроком правою ногою назад або лівою ногою вперед необхідно виконати блокування передпліччям двома руками озброєної руки правопорушника (фото 36). Захопити його зовнішнє ребро долоні правою рукою зверху та притиснути до лівої руки, яка залишилась у положенні блоку (рука поліцейського з вертикального блоку змінює положення на горизонтальний блок), зустрічним зусиллям, утримуючи озброєну руку, одночасно завдати відволікаючий удар у пах правопорушника (фото 37; 38).

Фото 36

Фото 37

Фото 38

Виконати важіль руки до середини з кроком лівої ноги вперед, притиснувши плечовий суглоб правопорушника до свого коліна. Виконати больовий вплив методом скручування руки правопорушника, одночасно натискаючи на зап'ястя, ліктьовий і плечовий суглоб (фото 39). Обеззброїти правопорушника, відкинути на безпечну відстань ніж, щоб зберегти відбитки його пальців на рукоятці, загнути руку правопорушника за спину (фото 40–42). Рекомендується під больовим впливом подати команду «на коліна», «лягти на живіт», надягнути наручники, провести поверхневий огляд (фото 43–47).

Фото 39

Фото 40

Фото 41

Фото 42

Фото 43

Фото 44

Фото 45

Фото 46

Фото 47

Характерні помилки:

- відбив передпліччям виконано мляво;
- озброєну руку правопорушника захоплено із запізненням після завдання відволікаючого удару;
- прийом виконано невпевнено;
- прийом виконано на прямих ногах;
- повільно виконано прийом;
- зупинка під час виконання прийому;
- втрата контролю за рукою та ножем правопорушника;
- помилки, що допускаються під час виконання важеля руки до середини;
- помилки, що допускаються під час переходу на затримання після важеля руки до середини;
- не відібрано ніж у правопорушника;
- немає больового впливу перед загинанням руки правопорушника за спину;
- немає больового впливу під час виконання обеззброювання правопорушника;
- ніж правопорушника під час виконання прийому випав і лежить біля нього;
- немає больового впливу під час надягання правопорушнику наручників;
- порушено правила поверхневого огляду з дотриманням заходів особистої безпеки.

1.5 Захист від удару ножем збоку з виконанням кидка «задня підніжка»

Слід зауважити, що правопорушник під час завдання удару ножем правою рукою збоку може зробити крок лівою або правою ногою на поліцейського. Відповідно під час виконання прийому потрібно зосередитися на підніжці правої ноги правопорушника.

Із кроком правої ноги вперед-праворуч і поворотом ліворуч виконати двійний блок двома руками частиною передпліччя, зупинивши озброєну руку правопорушника й захопити її за зап'ястя. Одночасно після захоплення за зап'ястя вдарити навідліг кулаком у голову (фото 48–50).

Фото 48

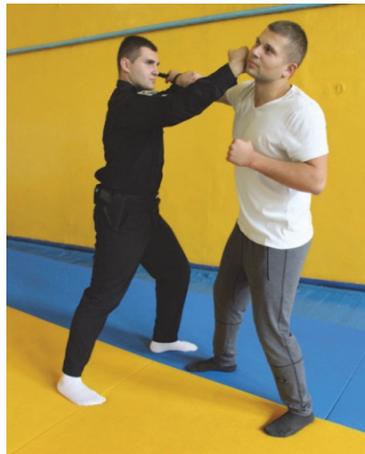

Фото 49

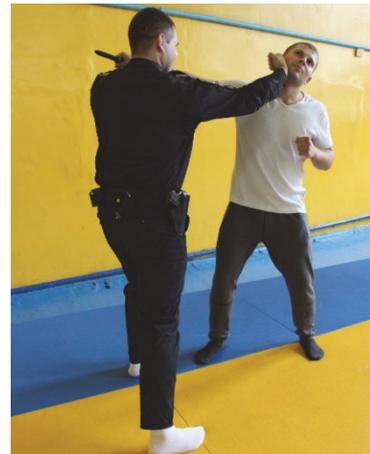

Фото 50

Захопити одяг на плечі правопорушника правою рукою, а лівою міцно тримати за зап'ястя озброєну руку правопорушника та здійснити кидок задньою підніжкою (див. фото 51). У разі необхідності, коли правопорушник робить зайві небезпечні рухи, потрібно виконати додатковий удар ногою або рукою, здійснити больовий вплив на його руку шляхом натиску на зап'ястя, ліктьовий суглоб і скручування руки (див. фото 52; 53). Виконати перехід із сторони голови, міцно тримаючи озброєну руку правопорушника, та перевернути його обличчям до землі (див. фото 54). Далі натиснути коліном на його плече одночасно обеззброїти його

шляхом болювого впливу скручуванням руки, натиском на кисть і на ліктьовий суглоб (фото 55). Обеззброївши правопорушника, відкинути на безпечну відстань ніж, щоб зберегти відбитки його пальців на рукоятці, загнути руку правопорушника за спину (фото 56; 57). Рекомендується під болювим впливом надягнути наручники та провести поверхневий огляд (фото 58; 59).

Фото 51

Фото 52

Фото 53

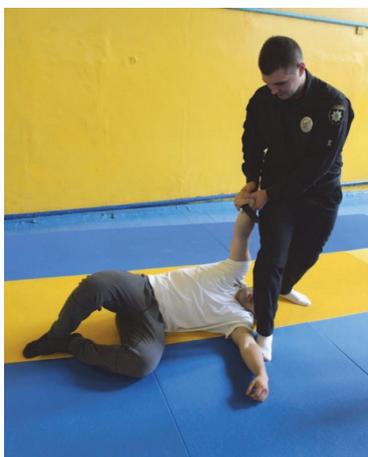

Фото 54

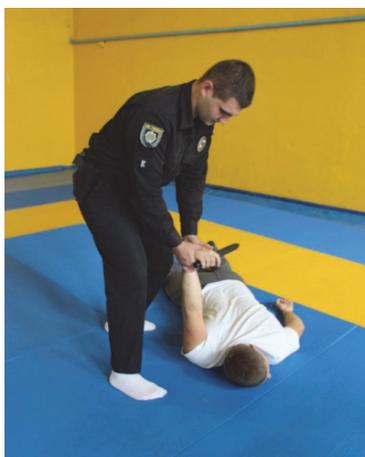

Фото 55

Фото 56

Фото 57

Фото 58

Фото 59

Характерні помилки:

- захист передпліччями виконано мляво;
- озброєну руку не захоплено за зап'ястя;
- удар навідліг виконано із запізненням;
- помилки, що допускаються під час виконання кидка задньою підніжкою;
- не відібрано ніж у правопорушника;

- озброєну руку правопорушника захоплено із запізненням після відволікаючого удару;
- прийом виконано невпевнено;
- прийом виконано на прямих ногах;
- повільно виконано прийом;
- зупинка під час виконання прийому;
- втрата контролю за рукою та ножом правопорушника;
- немає больового впливу перед загинанням руки правопорушника за спину;
- немає больового впливу під час виконання обеззброювання правопорушника;
- ніж правопорушника під час виконання прийому випав і лежить біля нього;
- немає больового впливу під час надягання правопорушнику наручників;
- порушення правил поверхневого огляду з дотриманням заходів особистої безпеки.

1.6 Захист від удару ножом зверху способом вузлом руки зверху

Роблячи крок лівою ногою вперед-ліворуч, відбити руку правопорушника різнойменним передпліччям вгору (фото 60). Праву руку накласти на ліктьовий згин правопорушника, щоб захопити свою ліву руку через руку правопорушника, створивши вузол і одночасно вдарити ногою в пах (фото 61–63). Далі виконати прийом із верхнім вузлом на зовні, кинувши правопорушника на землю, та загнути озброєну руку за спину (фото 64; 65).

Фото 60

Фото 61

Фото 62

Фото 63

Фото 64

Фото 65

Фото 66

Фото 67

Фото 68

Обеззброївши правопорушника, відкинути на безпечну відстань ніж, щоб зберегти відбитки його пальців на рукоятці (фото 66; 67). Рекомендується під больовим впливом надягнути наручники та провести поверхневий огляд (фото 68–71).

Фото 69

Фото 70

Фото 71

Характерні помилки:

- відбив передпліччям виконано мляво;
- озброєну руку правопорушника захоплено із запізненням;
- помилки, що допускаються під час виконання вузла руки зверху;
- ніж під час проведення вузла знаходився на занадто близькій відстані від вас;
- прийом виконано невпевнено;
- прийом виконано на прямих ногах;
- повільно виконано прийом;
- зупинка під час виконання прийому;
- втрачено рівновагу під час проведення прийому;
- не відібрано ніж у правопорушника;
- немає больового впливу під час виконання обеззброювання правопорушника;
- ніж правопорушника під час виконання прийому випав і лежить біля нього;
- немає больового впливу під час надягання правопорушнику наручників;
- порушено правила поверхневого огляду з дотриманням заходів особистої безпеки.

1.7 Захист від удару ножем збоку способом «передня підніжка»

Роблячи крок правою ногою вперед-праворуч і поворот ліворуч, виконати блок від озброєної руки правопорушника двома передпліччями, далі захопити зап'ястя озброєної руки правопорушника та вдарити навідріг кулаком у голову (фото 72; 73).

Фото 72

Фото 73

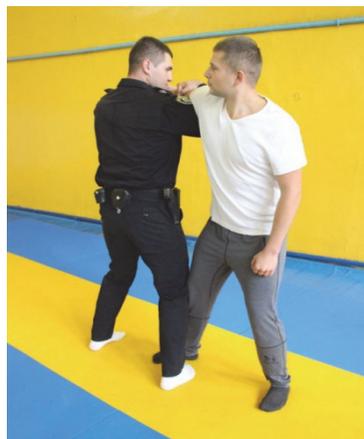

Фото 74

Лівою рукою міцно тримати зап'ястя, а правою рукою захопити праву руку правопорушника за одяг на плечі й здійснити кидок передньою підніжкою (фото 74–79).

Фото 75

Фото 76

Фото 77

Виконати больовий вплив, натискаючи на зап'ястя руки правопорушника (фото 80). Якщо не вдається обеззброїти правопорушника, коли той лежить на спині, тоді поліцейському необхідно виконати перехід із сторони голови й перевернути його обличчям до землі. Далі обеззброїти правопорушника, відкинути на безпечну відстань ніж, щоб зберегти відбитки його пальців на рукоятці, загнути руку правопорушника за спину (див. фото 81–84). Рекоменується надягнути наручники, провести поверхневий огляд (див. фото 85; 86).

Фото 78

Фото 79

Фото 80

Фото 81

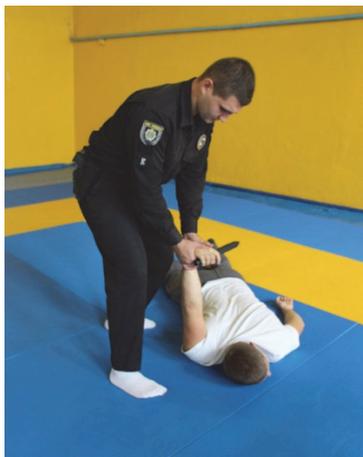

Фото 82

Фото 83

Фото 84

Фото 85

Фото 86

Характерні помилки:

- захист передпліччями виконано мляво;
- не захоплено озброєну руку правопорушника;
- удар навідліг виконано із запізненням;
- прийом виконано невпевнено;
- повільно виконано прийом;
- прийом виконано на прямих ногах;
- зроблено зупинку під час виконання прийому;
- допущено помилки під час виконання кидка передньою підніжкою;
- не відібрано ніж у правопорушника;
- не застосовано больовий вплив під час виконання обеззброювання правопорушника;
- ніж правопорушника під час виконання прийому випав і лежить біля нього;
- не застосовано больового впливу під час надягання правопорушнику наручників;
- порушено правила поверхневого огляду з дотриманням заходів особистої безпеки.

1.8 Захист від удару ножем збоку в тулуб важелем руки до середини

Залежно від розташування правопорушника відносно поліцейського з кроком правою ногою назад або лівою ногою вперед потрібно виконати блок, зупинивши руку правопорушника зверху-вниз передпліччям різнойменної руки (див. фото 87). Далі потрібно захопити його зовнішнє ребро долоні правою рукою зверху і притиснути до лівої руки, яка лишилась у положенні блоку, зустрічним зусиллям, утримуючи озброєну руку, одночасно завдати відволікаючий удар у пах правопорушника (див. фото 88–89).

Фото 87

Фото 88

Фото 89

Фото 90

Фото 91

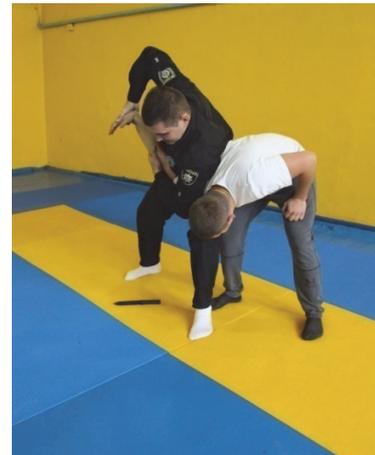

Фото 92

Виконати важіль руки до середини з кроком лівою ногою вперед, притиснувши плечовий суглоб правопорушника до свого коліна (фото 90; 91). Виконати больовий вплив методом скручування руки правопорушника, одночасно натискаючи на зап'ястя, ліктювий і плечовий суглоб. Обеззброїти правопорушника, відкинути на безпечну відстань ніж, щоб зберегти відбитки його пальців на рукоятці, загнути руку правопорушника за спину (фото 92–94). Рекомендується під больовим впливом подати команду «на коліна», «лягти на живіт», надягнути наручники, здійснити поверхневий огляд (фото 95–98).

Фото 93

Фото 94

Фото 95

Фото 96

Фото 97

Фото 98

Характерні помилки:

- відбив передпліччям виконано мляво;
- озброєну руку правопорушника захоплено із запізненням після завдання відволікаючого удару;
- прийом виконано невпевнено;
- прийом виконано на прямих ногах;
- повільно виконано прийом;
- зроблено зупинку під час виконання прийому;
- втрачено контроль за рукою та ножем правопорушника;
- допущено помилки під час виконання важеля руки до середини;
- допущено помилки під час переходу на затримання після важеля руки до середини;
- не відібрано ніж у правопорушника;
- не застосовано больовий вплив перед загинанням руки правопорушника за спину;
- не застосовано больовий вплив під час виконання обеззброювання правопорушника;
- ніж правопорушника під час виконання прийому випав і лежить біля нього;
- не застосовано больового впливу під час надягання правопорушнику наручників;
- порушено правила поверхневого огляду з дотриманням заходів особистої безпеки.

1.9 Захист від удару ножем навідліг в голову важелем руки назовні

Залежно від розташування правопорушника відносно поліцейського з кроком правою ногою назад або лівою ногою вперед потрібно відбити руку правопорушника передпліччями двох рук (фото 99). Захопити його зап'ястя двома руками (але спершу ліва рука захоплює озброєну руку правопорушника за зап'ястя та розвертає її із лезом ножа, щоб друга рука, яка підхоплює на міцне утримання не порізалась) і вдарити ногою в пах (живіт) (див. фото 100–103).

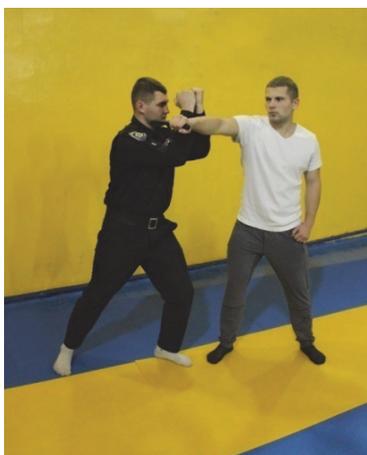

Фото 99

Фото 100

Фото 101

Фото 102

Фото 103

Фото 104

Виконати важіль руки назовні, кинувши правопорушника на землю, міцно тримаючи його руку з ножом, далі виконати перехід із сторони голови, за умови, якщо той інерційно не перекрутився обличчям до землі, натиснути коліном на плече правопорушника одночасно обеззброїти його шляхом больового впливу скручуванням руки, натиском на кисть і на ліктьовий суглоб. Обеззброївши правопорушника, відкинути на безпечну відстань ніж, щоб зберегти відбитки його пальців на рукоятці, загнути руку правопорушника за спину (фото 104–109). Рекомендується під больовим впливом надягнути наручники, провести поверхневий огляд (фото 110–113).

Фото 105

Фото 106

Фото 107

Фото 108

Фото 109

Фото 110

Фото 111

Фото 112

Фото 113

Характерні помилки:

- відбив передпліччями виконано не чітко і близько до тулуба;
- допущено помилки під час виконання важеля руки назовні;
- недостатньо швидко виконано відхід з лінії атаки;
- правопорушника не виведено з рівноваги важелем назовні;
- допущено помилки під час виконання важеля руки назовні;
- неправильно вибрано дистанцію для захисту;
- озброєну руку правопорушника захоплено із запізненням після завдання відволікаючого удару;
- не відібрано ніж у правопорушника;
- прийом виконано невпевнено;
- прийом виконано на прямих ногах;
- повільно виконано прийом;
- зроблено зупинку під час виконання прийому;
- втрачено контроль за рукою та ножом правопорушника;
- не застосовано больовий вплив під час виконання обеззброювання правопорушника;
- ніж правопорушника під час виконання прийому випав і лежить біля нього;
- не застосовано больовий вплив під час надягання правопорушнику наручників;
- порушено правила поверхневого огляду з дотриманням заходів особистої безпеки.

2. ЗАХИСТ ВІД ПОГРОЗИ ПІСТОЛЕТОМ

Захист від погрози вогнепальною зброєю – одна із найскладніших технік самозахисту. Нападаючого, що замахується на вас ножом або палицею, можна випередити, а тому, хто тримає в руці пістолет, достатньо натиснути на спуск. З близька боротися із злочинцем, який озброєний пістолетом, ризиковано та небезпечно. Здалека – взагалі неможливо. Якщо той, хто захищається, спробує наблизитися до правопорушника й захопити руку з пістолетом, то може пролунати постріл. Тому прийоми обеззброювання проводяться лише тоді, коли правопорушник, озброєний пістолетом, знаходиться поруч із вами і погрожує зброєю або намагається дістати пістолет.

Будь-яка зброя – ніж, палиця або кастет – дає нападаючому відчуття переваги, а вогнепальна зброя особливо. У злочинця, який тримає в руці пістолет і намагається вас залякати, почуття переваги часто переходить у самовпевненість. Завдяки цьому в нього знижується готовність до миттєвих дій, що уповільнює його реакцію на раптові дії з боку того, хто захищається. Якщо злочинець мав на меті застрелити поліцейського, він зробив би це одразу, але його намір імовірно все-таки здійснити втечу від поліцейського, щоб уникнути покарання згідно з чинним законодавством.

Якщо озброєний правопорушник перебуває на незручній дистанції для поліцейського й не підпускає його до себе, в такому разі поліцейський може нічого не робити, не ризикувати своїм життям і життям інших людей, а відпустити його до подальшого більш зручного затримання, коли будуть присутні більшість поліцейських або відповідний спеціальний підрозділ. Але такі дії поліцейського є за умови, якщо немає прямої загрози життю і здоров'ю людям та поліцейським.

Якщо поліцейський бачить, що правопорушник не впевнений у своїх діях і володінні зброєю, тоді може скористатись ним для виконання прийому й обеззброєння. В такому разі у поліцейського має бути повільна фаза рухів, яких вимагає правопорушник від поліцейського, наприклад: підняти руки в гору, повільно підійти чи відійти тощо, інакше швидкими рухами поліцейський може налякати правопорушника і він натисне на спусковий гачок. Відповідно у поліцейського має бути присутня повільна фаза, яка раптово переходить у швидку вибухову фазу рухів для виконання прийому й обеззброювання правопорушника.

Описані прийоми захисту припускають, що правопорушник погрожує пістолетом із відстані витягнутої руки (впритул). Ви повинні підкоритися наказу озброєного злочинця підняти руки. Піднімайте їх повільно, трохи вгору під кутом 90°. Намагайтесь у жодному разі не видати свого наміру захищатися. Застосування вогнепальної зброї не вимагає спеціальних підготовчих дій (замах, наближення) і тому завжди наявний ризик і небезпека. Потрібно пам'ятати, що будь-яка помилка в цій ситуації може призвести до летальних випадків. Тому всі прийоми захисту від направленої вогнепальної зброї необхідно відпрацьовувати ретельно і доводити до автоматизму, проводити швидко та рішуче. Під час відпрацювання цих прийомів потрібно обов'язково виконувати найголовнішу умову – миттєвий відхід із лінії пострілу всім корпусом та фіксацією озброєної руки правопорушника. Також важливо під час відпрацювання прийомів захисту від погрози вогнепальною зброєю використовувати макети зброї, схожі за формою та вагою до оригіналу.

Тренування проводиться так, щоб поліцейський навчився оцінювати оточуюче середовище, щоб у нього чітко працював центральний і периферійний зір. Залежно від ситуації, що виникла, поліцейському необхідно вдало вибирати прийом і обеззброєння правопорушника, слідкувати, чи є співучасники у скоєнні злочину. Поліцейський має прийняти швидке рішення в екстремальній ситуації, чи вибавити пістолет правопорушника (правильне визначення напрямку вибивання пістолета), чи виривати пістолет (відкидання на безпечну відстань у правильному напрямку), чи тримати пістолет при собі (коли є загроза підхоплення пістолета правопорушника іншими особами, що можуть нести пряму загрозу життю і здоров'ю людям та поліцейським).

2.1 Обеззброювання правопорушника під час погрози пістолетом при підході спереду важелем руки назовні

Вихідне положення: правопорушник спрямовує пістолет, тримаючи його одною рукою, в сторону поліцейського, поліцейський стоїть обличчям до правопорушника, руки у поліцейського опущені (фото 114).

Спершу потрібно виконати повільну дію рухів поліцейським із підняттям рук догори (на вимогу правопорушника або без його вимоги, якщо дозволяє обстановка) (фото 115). Як тільки руки поліцейського зрівнялись на рівні пістолета під час підняття вгору, виконується «вибухова» швидка дія, з кроком лівої ноги ліворуч-вперед повернутися праворуч (зійти з лінії пострілу) одночасно захопити зап'ястя озброєної руки правопорушника лівою рукою відвести від себе і вибити пістолет правою рукою (фото 116–118). Після вибиття пістолета правою рукою міцно захопити за зап'ястя правопорушника двома руками та вдарити ногою у пах (фото 119).

Залежно від ситуації, яка виникла, поліцейський приймає рішення, чи вибивати пістолет, чи виконувати прийом важелем руки назовні з пістолетом, а в положенні лежачи виконує обеззброєння правопорушника. Якщо є загроза, що вибитий поліцейським пістолет у правопорушника може бути застосований співучасниками у скоєнні злочину, тоді пістолет не вибивається.

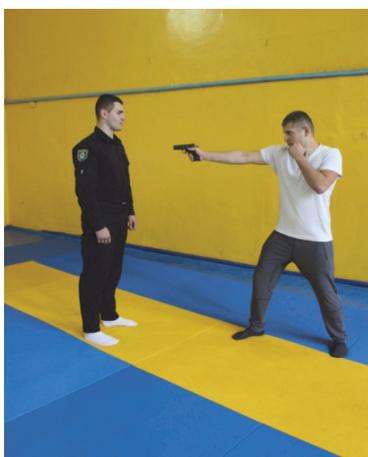

Фото 114

Фото 115

Фото 116

Фото 117

Фото 118

Фото 119

Виконати важіль руки назовні, кинувши правопорушника на землю, міцно тримаючи його руку, далі виконати перехід із сторони голови, за умови, якщо той інерційно не перевернувся обличчям до землі, перед загином руки за спину необхідно натиснути коліном на плече правопорушника, здійснити больовий вплив скручуванням руки, натиском на кисть і на ліктьовий суглоб (див. фото 120–125). Звернути увагу, в яку сторону вибивався пістолет і чи на безпечній відстані він лежить від правопорушника. Вибивання на безпечну відстань пістолета

здійснюється тільки за умови, якщо поліцейський переконаний, що поблизу немає співучасників у скоєнні злочину, чи інших осіб, які становлять небезпеку для поліцейських й інших громадян. Подальші дії поліцейського рекомендуються виконанням больового впливу в положенні загину руки правопорушника за спину, надягнути наручники, провести поверхневий огляд (фото 126–128).

Фото 120

Фото 121

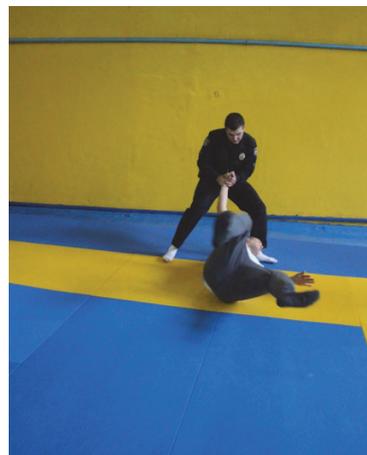

Фото 122

Фото 123

Фото 124

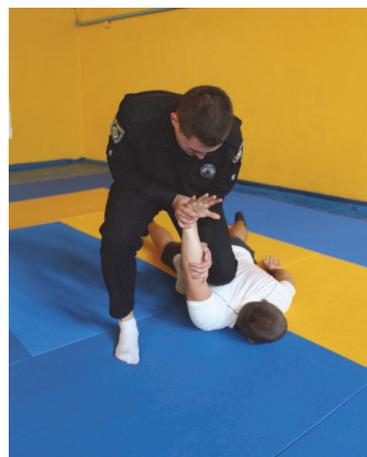

Фото 125

Фото 126

Фото 127

Фото 128

Характерні помилки:

- немає відходу з лінії пострілу;
- немає надійної фіксації пістолета;
- під час виконання прийому є загроза враження пострілом;
- допущено помилки під час виконання важеля назовні й переходу на затримання;

- повільно виконано прийом;
- зроблено зупинку під час виконання прийому;
- невпевнено виконано прийом;
- прийом виконано на прямих ногах;
- втрачено контроль за озброєною рукою (частковий, повний);
- не правильно виконано повільну й швидку фазу дій;
- втрачено рівновагу під час виконання прийому;
- пістолет правопорушника під час виконання прийому випав і лежить біля нього;
- не відібрано зброю у правопорушника;
- не застосовано больовий вплив під час надягання правопорушнику наручників;
- порушено правила поверхневого огляду з дотриманням заходів особистої безпеки.

2.2 Обеззброювання при погрозі пістолетом ззаду важелем руки назовні

Вихідне положення: поліцейський стоїть спиною до правопорушника, руки у нього опущені, правопорушник спрямовує пістолет у сторону поліцейського (фото 129). Повільно підійти назад і торкнутись спиною у ствол пістолета з одночасним повільним підняттям рук і подивитись, якою рукою приставлений пістолет правопорушника (фото 130). Повертаючись кругом-праворуч, відвести зап'ястя озброєної руки правопорушника правим передпліччям із одночасним обертом тулуба з лінії можливого вогню (фото 131).

Фото 129

Фото 130

Фото 131

Лівою рукою захопити правопорушника за озброєне зап'ястя, одночасно змінюючи бойове положення на ногах, а правою рукою вибити пістолет (фото 132–134). Після вибиття пістолета правою рукою міцно захопити за зап'ястя правопорушника двома руками та вдарили ногою в пах (див. фото 135).

Фото 132

Фото 133

Фото 134

Виконати важіль руки назовні, кинувши правопорушника на землю, міцно тримаючи його руку, далі виконати перехід із сторони голови, за умови, якщо той інерційно не перевернувся обличчям до землі, перед загинанням руки за спину необхідно натиснути коліном на плече правопорушника, здійснити больовий вплив скручуванням руки, натиском на кисть і на ліктьовий суглоб (фото 136–137). Звернути увагу, в яку сторону вибивався пістолет і чи на безпечній відстані він лежить від правопорушника. Вибивання пістолета на безпечну відстань здійснюється тільки за умови, якщо поліцейський переконаний, що поблизу немає співучасників у скоєнні злочину, чи інших осіб, які становлять небезпеку для поліцейських та інших громадян.

Фото 135

Фото 136

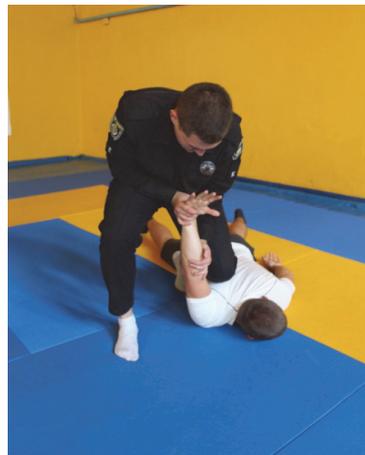

Фото 137

Далі поліцейському рекомендують виконати больовий вплив у положенні загину руки правопорушника за спину, надягнути наручники, здійснити поверхневий огляд (фото 138–140).

Фото 138

Фото 139

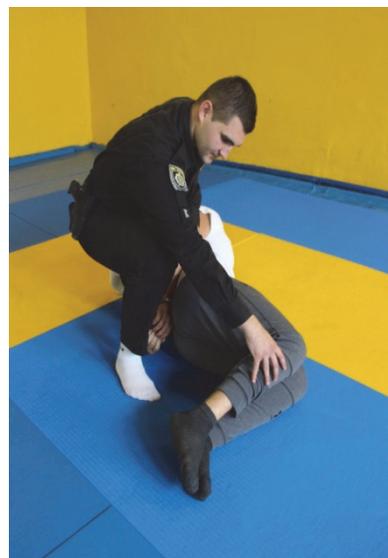

Фото 140

Характерні помилки:

- перед початком повороту ствол пістолета не впертий у спину;
- не виконано відведення передпліччям правої руки озброєної руки правопорушника;
- немає відходу з лінії пострілу;
- обрано не правильне положення руки під час вибиття пістолета;
- під час виконання прийому є загроза враження пострілом;
- допущено помилки під час виконання важеля назовні й переходу на затримання;
- повільно виконано прийом;

- зроблено зупинку під час виконання прийому;
- невпевнено виконано прийом;
- втрачено контроль за озброєною рукою (частково, цілком);
- під час виконання прийому ствол пістолета спрямований у небезпечну сторону;
- не правильно виконано повільну й швидку фази дій;
- втрачено рівновагу під час виконання прийому;
- пістолет правопорушника під час виконання прийому випав і лежить біля нього;
- не вибито зброю у правопорушника;
- не виконано больового впливу під час надягання правопорушнику наручників;
- порушено правила поверхневого огляду з дотриманням заходів особистої безпеки.

2.3 Обеззброювання при спробі витягти зброю з внутрішньої кишені куртки важелем руки назовні

Вихідне положення: поліцейський стоїть у положенні «Інтерв'ю», або руки опущені в поліцейського й правопорушника (фото 141). Якщо дія правопорушника візуально підтверджується поліцейським, що той справді дістає вогнепальну зброю з внутрішньої кишені, відповідно поліцейський швидко реагує на виконання прийому обеззброєння правопорушника (фото 142; 143).

Фото 141

Фото 142

Із кроком лівою ногою вперед-вліво вийти з лінії ймовірного пострілу та захопити руку правопорушника двома руками за зап'ястя (фото 144). Завдати правою ногою відволікаючий удар, міцно тримаючи захоплену озброєну руку правопорушника (див. фото 145).

Фото 143

Фото 144

Фото 145

Фото 146

Виконати важіль руки назовні, кинувши правопорушника на землю, міцно тримаючи його руку з пістолетом, далі виконати перехід із сторони голови, за умови, якщо той інерційно не перевернувся обличчям до землі, натиснути коліном на плече правопорушника одночасно обеззброїти його шляхом болювого впливу скручуванням руки, натиском на кисть і на ліктьовий суглоб (фото 146–152).

Фото 147

Фото 148

Фото 149

Фото 150

Фото 151

Фото 152

Увага: виконання важеля руки назовні здійснюється так, щоб ствол зброї був спрямований угору або у безпечне місце.

Далі обеззброїти правопорушника, відкинути на безпечну відстань пістолет, щоб зберегти відбитки його пальців на рукоятці, контролювати руку правопорушника за допомогою натискання двома колінами на шийний і поперековий відділи хребта. Рекомендується під больовим впливом надягнути наручники, здійснити поверхневий огляд (фото 153–156). Відкидання на безпечну відстань пістолета здійснюється тільки за умови, якщо поліцейський переконаний, що поблизу немає співучасників скоєння злочину чи інших осіб, які становлять небезпеку для поліцейських та інших громадян.

Фото 153

Фото 154

Фото 155

Фото 156

Характерні помилки:

- озброєну руку правопорушника захоплено однією рукою;
- немає надійної фіксації пістолета;
- під час виконання прийому є загроза враження пострілом;
- допущено помилки під час виконання важеля назовні й переходу у затримання;
- повільно виконано прийом;
- прийом виконано на прямих ногах;
- зроблено зупинку під час виконання прийому;
- невпевнено виконано прийом;
- втрачено контроль за озброєною рукою (частково, повністю);
- під час виконання прийому ствол пістолета спрямовано в небезпечну сторону;
- втрачено рівновагу під час виконання прийому;
- пістолет правопорушника під час виконання прийому випав і лежить біля нього;
- не відібрано зброю у правопорушника;
- не виконано больового впливу під час надягання правопорушнику наручників;
- порушено правила поверхневого огляду з дотриманням заходів особистої безпеки.

2.4 Обеззброювання при спробі витягнути зброю з кишені штанів за допомогою затримання «замком»

Вихідне положення: поліцейський стоїть у положенні «Інтерв'ю», або руки опущені в поліцейського і у правопорушника (фото 157). Якщо дія правопорушника візуально підтверджується поліцейським, що той справді дістає вогнепальну зброю з зовнішньої кишені, відповідно поліцейський швидко реагує на виконання прийому обеззброєння правопорушника.

Із кроком лівою ногою вперед свою ліву руку пропустити між тулубом і правою рукою правопорушника. Одночасно права рука поліцейського захоплює вищу частину ліктьового суглоба (фото 158). Зафіксувати його руку в кишені штанів і після того з'єднати руки в замок вдарити ногою в пах (фото 159; 160).

Фото 157

Фото 158

Фото 159

Фото 160

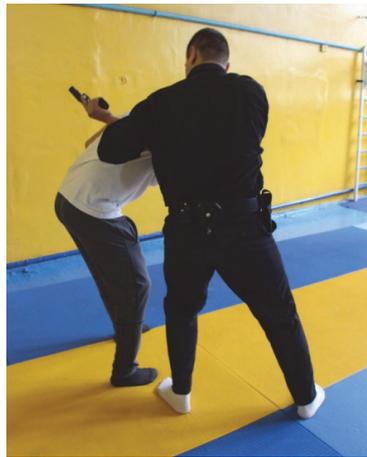

Фото 161

Фото 162

Виконати загин озброєної руки правопорушника за спину зустрічним зусиллям своїми двома руками частиною передпліччя, міцно тримаючи замок (фото 161; 162). Далі виконати больовий вплив шляхом натискання на зап'ястя озброєної руки правопорушника (фото 163). Відібрати зброю та відкинути на безпечну відстань із збереженням відбитків пальців (фото 164). Рекомендується під больовим впливом надягнути наручники, здійснити поверхневий огляд (фото 165–168). Відкидання на безпечну відстань пістолета здійснюється тільки за умови, якщо поліцейський переконаний, що поблизу немає співучасників у скоєнні злочину чи інших осіб, які становлять небезпеку для поліцейських та інших громадян.

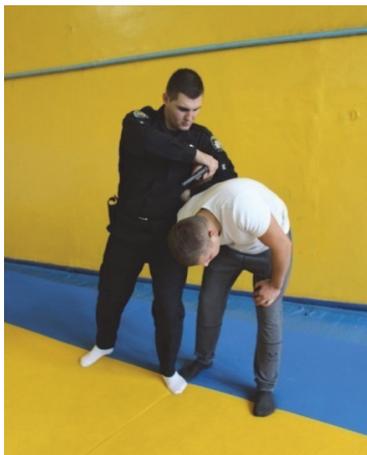

Фото 163

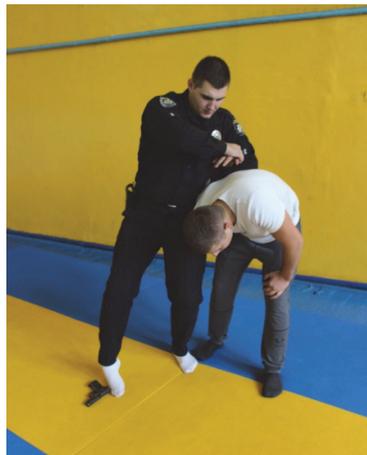

Фото 164

Фото 165

Фото 166

Фото 167

Фото 168

Характерні помилки:

- не щільно затиснуто руку в кишені штанів правопорушника;
- допущено помилки під час виконання затримання способом «замком»;
- надто повільно виконано прийом;
- невпевнено виконано прийом;
- прийом виконано на прямих ногах;
- зроблено зупинку під час виконання прийому;
- не відібрано зброю у правопорушника.

2.5 Обеззброювання правопорушника при погрозі пістолетом спереду до голови поліцейського (утриманням пістолета двома руками)

Вихідне положення: правопорушник наставив пістолет впритул до голови поліцейського, утримуючи його двома руками, у поліцейського руки опущені (фото 169).

Із кроком лівої ноги ліворуч-уперед повернутися праворуч (зійти з лінії пострілу) захопити лівою рукою за рамку пістолета, з низу впираючись великим пальцем об спускову скобу, а правою рукою одночасно зверху пістолета, щоб заблокувати вказівним пальцем своєї правої руки курок (фото 170). Виконати рух зустрічним зусиллям двох рук догори-вниз скручуванням пістолета правопорушника з одночасним відволікаючим ударом у ділянку «Сонячне сплетіння» (фото 171; 172). Відібрати пістолет у правопорушника, відкинути на безпечну відстань і здійснити будь-яке затримання для подальшого надягання наручників і проведення поверхневого огляду (див. фото 173–186). Відкидання пістолета на безпечну відстань здійснюється тільки за умови, якщо поліцейський переконаний, що поблизу немає співучасників скоєння злочину чи інших осіб, які становлять небезпеку для поліцейських й інших громадян.

На фото зображено проведення поліцейським затримання важелем руки назовні.

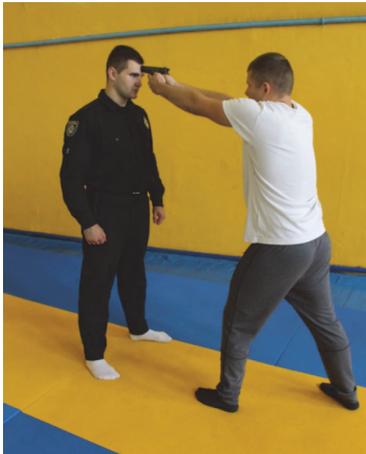

Фото 169

Фото 170

Фото 171

Фото 172

Фото 173

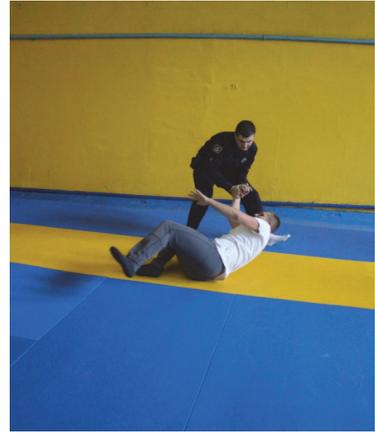
Фото 174

Φοτο 175

Φοτο 176

Φοτο 177

Φοτο 178

Φοτο 179

Φοτο 180

Φοτο 181

Φοτο 182

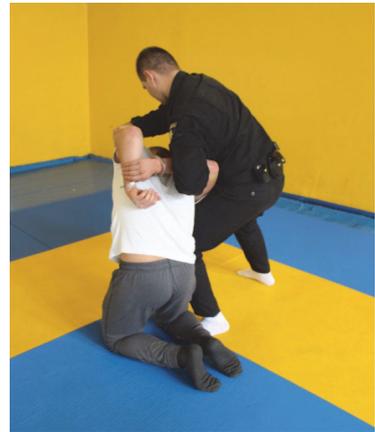
Φοτο 183

Φοτο 184

Φοτο 185

Φοτο 186

Характерні помилки:

- немає відходу з лінії пострілу;
- немає надійної фіксації пістолета;
- під час виконання прийому є загроза враження пострілом;
- допущено помилки під час виконання затримання;
- повільно виконано прийом;
- прийом виконано на прямих ногах;
- зроблено зупинку під час виконання прийому;
- невпевнено виконано прийом;
- втрачено контроль за озброєною рукою (частково, повністю);
- не правильно виконано повільну та швидку фази дій;
- втрачено рівновагу під час виконання прийому;
- пістолет правопорушника під час виконання прийому лежить біля нього;
- не відібрано зброю у правопорушника;
- не виконано больового впливу під час надягання правопорушнику наручників;
- порушено правила поверхневого огляду з дотриманням заходів особистої безпеки.

2.6 Обеззброювання правопорушника при погрозі пістолетом в утриманні двома руками при підході спереду важелем руки назовні

Вихідне положення: правопорушник наставив пістолет у сторону поліцейського (на ділянку грудей), утримуючи його двома руками (фото 187).

Повільно підійти вперед до правопорушника на таку дистанцію, щоб пальцями рук можна було досягнути курок пістолета і повільно підняти руки вгору (фото 188). Інакше, якщо дистанція до правопорушника довша, ніж на витягнуту руку торканням курка пістолета, відповідно будь-який прийом обеззброювання виконувати поліцейським небезпечно це може призвести до втрати його здоров'я або й життя.

Із кроком лівої ноги ліворуч-уперед повернутися праворуч (зійти з лінії пострілу) й одночасно захопити за дистальну частину променевої та ліктьової частини озброєної руки правопорушника своєю лівою рукою, а своєю правою рукою захопити зверху пістолет за затвор, закриваючи долонею віконечко затвора (фото 189). Виконати зустрічний рух із великим зусиллям двох рук, лівою рукою до себе, а правою рукою від себе скручуванням пістолета правопорушника в його руці та відібрати пістолет, відкинувши його на безпечну відстань (див. фото 190; 191). Завдати правопорушнику відволікаючий удар у пах (див. фото 192).

Фото 187

Фото 188

Фото 189

Фото 190

Фото 191

Фото 192

Виконати важіль руки назовні, кинувши правопорушника на землю, міцно тримаючи його руку, далі виконати перехід із сторони голови, за умови, якщо той інерційно не перевернувся обличчям до землі, натиснути коліном на плече правопорушника шляхом больового впливу скручуванням руки, натиском на кисть і на ліктьовий суглоб (фото 193–198). Після больового впливу поліцейський розвертається так, щоб двома колінами ніг натиснути на шийний і поперековий відділи хребта правопорушника, тримаючи його руку для подальшого надягання наручників (див. фото 199). Рекомендується під больовим впливом надягнути наручники, здійснити поверхневий огляд (див. фото 200–203). Відкидання на безпечну відстань пістолета здійснюється тільки за умови, якщо поліцейський переконаний, що поблизу немає співучасників скоєння злочину, чи інших осіб, які становлять небезпеку для поліцейських й інших громадян.

Фото 193

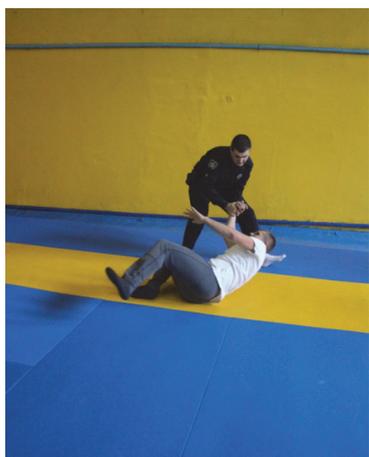

Фото 194

Фото 195

Фото 196

Фото 197

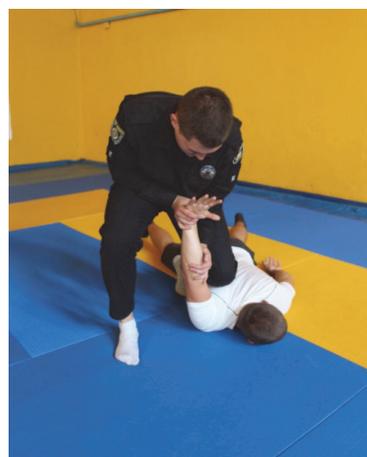

Фото 198

Фото 199

Фото 200

Фото 201

Фото 202

Фото 203

Характерні помилки:

- немає відходу з лінії пострілу;
- немає надійної фіксації пістолета;
- під час виконання прийому є загроза враження пострілом;
- допущено помилки під час виконання важеля назовні та переходу на затримання;
- повільно виконано прийом;
- зроблено зупинку під час виконання прийому;
- невпевнено виконано прийом;
- прийом виконано на прямих ногах;
- втрачено контроль за озброєною рукою (частково, цілком);
- не правильно виконано повільну та швидку фази дій;
- втрачено рівновагу під час виконання прийому;
- пістолет правопорушника під час виконання прийому лежить біля нього;
- не відібрано зброю у правопорушника;
- не виконано больового впливу під час надягання правопорушнику наручників;
- порушено правила поверхневого огляду з дотриманням заходів особистої безпеки.

ВІДПРАЦЮВАННЯ НАСТУПНИХ ПІДГОТОВЧИХ ВПРАВ І ТЕХНІЧНИХ ДІЙ:

1. Вдосконалення техніки завдання ударів ногами на нижній і середній рівень на боксерських мішках і маківарах.
2. Імітація (без партнера) виконання базових больових прийомів на руки.
3. Імітація (без партнера) техніки захисту від погрози вогнепальною зброєю.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Основні елементи техніки захисту при погрозі пістолетом.
2. Типові помилки під час виконання прийомів обеззброювання.
3. Тактика дій при погрозі пістолетом.
4. Дії поліцейського після обеззброювання правопорушника.
5. Тактико-технічні характеристики вітчизняної вогнепальної зброї.

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Чітко, точно, технічно правильно, без помилок продемонструвати техніку обеззброювання:

1. При погрозі правопорушника пістолетом з близької дистанції спереду, ззаду.
2. При спробі правопорушника дістати зброю із-за ременя, з внутрішньої кишені куртки, кишені штанів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ від 26.01.2016 № 50.
2. Горбачевський В. Я., Сачаво А. Г. Тактика дій працівників ОВС в екстремальних ситуаціях та правові основи застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів і вогнепальної зброї: посібник. К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2001. 24 с.
3. Заходи фізичного впливу: методичні рекомендації / укладачі: В. Г. Бабенко, О. В. Попов, І. В. Янко. К.: РВВ МВС, 2001. 24 с.
4. Мартишко А. Ю., Рябуха О. С. Особливості навчання тактики самозахисту та особистої безпеки працівників Національної поліції України. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 29–30 листопада 2017 р.) / Національний університет оборони України ім. І. Черняховського; за заг. ред. В. І. Свистун, О. В. Петрачкова. К.: НУОУ, 2017. С. 191–193.
5. Малєєв В. В., Курченко К. О. Забезпечення заходів безпеки на заняттях фізичної підготовки. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 29–30 листопада 2017 р.) / Національний університет оборони України ім. І. Черняховського; за заг. ред. В. І. Свистун, О. В. Петрачкова. К.: НУОУ, 2017. С. 189–191.
6. Криволапчук В. О., Кримська М. С., Ряшко С. М., Бутов С. Є.: навч. посібник для слухачів і курсантів ВНЗ МВС України з навчальної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка» / за заг. ред. проф. Є. М. Моїсєєва та проф. О. Ф. Долженкова. Київ-Одеса, 2009. 208 с.

7. Нестерук Ю. В., Воєвода І. А. Сучасний стан та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту у правоохоронних органах України на шляху євроатлантичної інтеграції України. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 29–30 листопада 2017 р.) / Національний університет оборони України ім. І. Черняхівського; за заг. ред. В. І. Свистун, О. В. Петрачкова. К.: НУОУ, 2017. С. 71–73.
8. Романчук С. В., Єна М. О., Данилюк М. М. Особливості планування сучасної системи спеціальної фізичної підготовки. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 29–30 листопада 2017 р.) / Національний університет оборони України ім. І. Черняхівського; за заг. ред. В. І. Свистун, О. В. Петрачкова. К.: НУОУ, 2017. С. 34–36.
9. Тьорло О. І., Булачек В. Р., Гречанюк А. О., Голодівський М. Ф., Котов С. М., Флуд О. В. Спеціальна фізична підготовка працівників органів внутрішніх справ: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2013. 368 с.
10. Худякова Н. Ю., Кубрак К. В. Особливості застосування працівниками поліції заходів фізичного примусу. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 29–30 листопада 2017 р.) / Національний університет оборони України ім. І. Черняхівського; за заг. ред. В. І. Свистун, О. В. Петрачкова. К.: НУОУ, 2017. С. 215–217.

Зміст

ВСТУП.....	3
1. ЗАХИСТ ВІД УДАРІВ НОЖЕМ.....	4
1.1 Захист від удару ножем зверху важелем руки до середини.....	4
1.2 Захист від удару ножем знизу затриманням «ривком».....	6
1.3 Захист від прямого удару ножем способом важелем руки назовні	8
1.4 Захист від удару ножем збоку важелем руки до середини.....	9
1.5 Захист від удару ножем збоку з виконанням кидка «задня підніжка»	11
1.6 Захист від удару ножем зверху способом вузлом руки зверху.....	13
1.7 Захист від удару ножем збоку способом «передня підніжка»	15
1.8 Захист від удару ножем збоку в тулуб важелем руки до середини	16
1.9 Захист від удару ножем навідліг в голову важелем руки назовні	18
2. ЗАХИСТ ВІД ПОГРОЗИ ПІСТОЛЕТОМ.....	21
2.1 Обеззброювання правопорушника під час погрози пістолетом при підході спереду важелем руки назовні	22
2.2 Обеззброювання при погрозі пістолетом ззаду важелем руки назовні	24
2.3 Обеззброювання при спробі витягти зброю з внутрішньої кишені куртки важелем руки назовні	26
2.4 Обеззброювання при спробі витягнути зброю з кишені штанів за допомогою затримання «замком»	29
2.5 Обеззброювання правопорушника при погрозі пістолетом спереду до голови поліцейського (утриманням пістолета двома руками)	31
2.6 Обеззброювання правопорушника при погрозі пістолетом в утриманні двома руками при підході спереду важелем руки назовні.....	33
ВІДПРАЦЮВАННЯ НАСТУПНИХ ПІДГОТОВЧИХ ВПРАВ І ТЕХНІЧНИХ ДІЙ:.....	36
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	36
КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ.....	36
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	36

Чичкан Оксана Анатоліївна
Гнип Ігор Ярославович
Музика Богдан Юліанович
Червоношапка Марина Олександрівна

ЗАХИСТ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ВІД НАПАДУ ОЗБРОЄНОГО ПРАВОПОРУШНИКА

Методичні рекомендації

Редагування
Г. А. Ялечко

Макетування
А. М. Радченко

Друк
І. М. Хоминець

Підписано до друку 20.12.2018 р.
Формат 60x84/8. Папір офсетний. Умовн. друк арк. 4,65.
Тираж 100 прим. Зам. № 147-18.

Львівський державний університет внутрішніх справ
Україна, 79007, м. Львів, вул. Городоцька, 26.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2541 від 26 червня 2006 р.

3-38 **Захист** поліцейського від нападу озброєного правопорушника: методичні рекомендації / О. А. Чичкан, І. Я. Гнип, Б. Ю. Музика, М. О. Червоношапка. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 40 с.

Викладено теоретичний матеріал і практичні завдання, що є невід'ємною частиною оволодіння поліцейськими всіх структурних підрозділів Національної поліції України прийомами самозахисту та заходами фізичного впливу, збереження особистої безпеки та безпеки оточуючих, здатності діяти в правовому полі, а також відпрацювання стресостійкості та злагодженості дій в екстремальних ситуаціях. Викладені методичні рекомендації мають допомогти працівникам Національної поліції у відпрацюванні (самостійно чи під час практичних занять) типових і нетипових дій в ході несення служби, пов'язаних із реальною або можливою загрозою життю і здоров'ю поліцейського або життю і здоров'ю громадян. Методичні рекомендації охоплюють технічні прийоми захисту поліцейського від озброєного правопорушника, головні та суттєві ознаки технічної майстерності й опис типових помилок, допущених під час виконання прийомів.

Для працівників Національної поліції.

УДК 796.012.62